

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IIJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az „élő” és a „holt” alkotmány.

Az alkotmányra, amely a nemzet tulajdona, esküt tesz a király, hogy megtartja és megtartatja. A katonaság és a hivatalnoksereg azonban nem tesznek esküt az alkotmányra, hanem csak a királynak esküsznek hűséget. Hát nem különös ez?

Nem. A mi alkotmányunk, legalább a mostani, éppen úgy nem igazi alkotmány, mint hogy az árnyék nem tárgy vagy hogy a leghübb arczkép se ember, hanem csak ábrázolat. A látszat szerint pedig az arczképen is van orr, fül, száj, haj, mosoly, fájdalom, akár az élő alakon, akit ábrázol.

Ez a különbség az igazi és a látszólagos alkotmány közt is, a régi és a mostani alkotmányunk közt, amelyet általában ezer esztendőnek szeretünk nevezni, holott ez a mostani alkotmányunk csupán 37 esztendő előtt festett képe a réginek, az egykor dicsőségesen élő és a feltámadás harsonáját váró, igazi alkotmányunknak.

Ez a mi alkotmányunk az igazinak az árnyéka csupán és mégis büszkék vagyunk rá, hogy ez árnyékot láthatjuk, ha megfogni nem tudjuk is. De nem is engedjük, hogy szentségtörő kéz érintse. Az ellenzék áll őrt

mellette, hogy a világért hozzá ne érjen valaki.

De hát jö az erős kéz és kapkod az árnyékhoz az ellenzék szörnyű háborgása közt. A szentségtelen, a czudar, oda mer nyúlni. Kerébe kell törni. Nem látja, nem akarja látni senki, hogy az erős kéz semmi kárt nem tett az árnyékban, csak éppen eltakarta addig, a míg a kezét ott tartotta. Amint elveszi onnét a kezét, az árnyék megint látható lesz. Gyönyörködhet megint benne, ha tud, a most háborgó ellenzék is.

Ez az árnyék alkotmány-tiprás, amit Tisza István művel, szinte szükség-szerű, hogy úgy mondjam, gondviselészerű kegyetlenkedés az álmodozó nemzettel szemben. E nélkül a kijózanodás, az öntudatra-ébredés lehetetlen lenne. Igaz, hogy a kijózanodás a 37. esztendő óta tartó mámorból keserves, de meg kell történnie. Jobb későn, mint soha.

Az olasz kereskedelmi szerződés megkötésével bebizonyította Tisza, hogy Magyarországnak igazi alkotmánya nincs és hogy alkotmányos, független ország nem vagyunk, olyannak el nem ismer a külföld bennünket, bebizonyította Olaszország, amely a magyar kormányval — az országgyűlés

tudta-beleegyezése nélkül — megkötötte a szerződést. Sőt, hogy mennyire semminek tartja ezen alkotmányt a képviselőház többsége is, mutatja, hogy a törvényteleniséget állja, helyesli, pártolja.

Alkotmányosság nincs Magyarországon a valóságban, az csak a formásokban, a külsőségekben, a látszatban nyilvánulni . . . Ez a bábalkotmány csak az egységes császári (cs. és kir.) katonai egyeduralom takarója. Hej, más volt az az alkotmány, amelyet a nemzet kivivott. Az élt nemzetben — királyban egyaránt, — de ez a „kecske is jóllakjon, káposzta is megmaradjon” elve szerint kialakított alkotmány csak a türelmes papirosra van meg és látásán csak álmodozni lehet régi dicsőségről, elmúlt nagyságról, amint álmodozni szoktak dus és hatalmas ősök korcsutódai a családi képtárban.

Rostkovicz Arthur.

Politikai híreink.

Ottó jön — Ferdinánd megy.

A hivatalos lap jelenti: Ő császári és apostoli királyi Felsege méltóztatott kinevezni Ottó főherceg altábornagy ur ő cs. és kir. fenségét lovassági főfelügyelővé;

elrendelni, hogy:

Ferdinánd főherceg vezérőrnagy ur ő cs. és kir. fensége, egészségi okokra alapított

Udvari élet Gödöllőn.

[Bizalmas apróságok.]

A múlt héten udvari hajtóvadászatot tartott a király.

Néhány év előtt történt, hogy ilyen udvari vadászathoz egy gödöllői ur döcögős parasztszekérrel érkezett, mit Ő Felsege észrevett és a közelben levő Pettera vadász-mestertől kérdezte, hogy miért hozzák ki a meghívott vendégeket parasztkocsin? A király ugyanis azt hitte, hogy a vendégeket udvari fogatok szállítják ki a gyülekező helyre és akkor tudta meg, hogy mindenki maga fogadja a kocsit. Ez idő óta az udvari vadászatokra meghívott vendégek fiakkeron mennek ki a vadászathoz és a fiakkerokat az uradalmi vadász hivatal fizeti.

Már régebben történt egy udvari vadászat, hogy báró Mondel akkor főhadsegéd és Hohenlohe herceg főudvarmester, a kik egy hajtó vadászatot a király közelében álltak, egy feléjük közelgő vadra egy-egy

lövést tettek és a vadat le is terítették. A két udvari fődnitárius közt aztán vita támadt, hogy melyiknek a lövése terítette le a vadat és a kérdést nem tudták eldönteni. A király lépett aztán közbe, a ki látta a két lövést és Mondel javára döntött. A vita ezzel véget ért, de a két udvari fődnitárius ez eset után kéthétig nem beszélt egymással, olyan nagy volt közöttük a „Schussneid”.

Mintegy 16 év előtt Keletáziából egy csapat vadpulykát hoztak a haraszi erdőbe tenyésztés és meghonosítás végett. Az első években nem is lőttek pulykát, hogy elszaporodjék. Mikor aztán már elég pulyka volt egy napon vadpulyka vadászatra ment a király több meghívott vendéggel. Ezek közt volt Fogler, akkori jószágigazgató is. A mint fölálltak az erdőben, az első vadpulyka a szélén fölrepült és befelé tartott, a merre a király állt, Fogler ezt észrevette és a vadpulykát lelőtte. A király erre szó nélkül visszafordult és a nélkül, hogy lövést

tett volna hazament. A vadászatnak is természetesen vége szakadt. . . . Mikor a király legközelebb Gödöllőre jött, Fogler már nem volt jószágigazgató és nem is lakott Gödöllőn.

Az udvarnál az utóbbi években, 1896 óta teljesen szakítottak a régi gazdasági rendszerrel és elkezdtek takarékoskodni a legaprólékosabb dolgokban is. A régi időkben az összes uradalmi alkalmazottak Budán vagy Gödöllőn, meg Schönbrunnban is akkor, ha az udvar ott tartózkodott, napi-díjat kaptak 1896-ban ezt beszüntették, ma a gödöllői uradalmi alkalmazottaknak sem jár semmi.

A kastélyban a gyertyákat nem szokták végig égetni, hanem rendszerint egész gyertyákat gyűjtanak csak meg, a már égett gyertyákat mindig kiszedik. Ezeket a gyertyákat ezelőtt az udvari alkalmazottak kapták és egymás közt felosztották. A takarékoskodás meghonosítása óta az alkalmazottak semmit se kapnak ebből a gyertyából,

Nagy hire van már!

a GERŐ áruházának, hogy ott a legjobb minőségű férfi-, fiu- és gyermek ruhát a legolcsóbban lehet beszerezni.

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

saját kérelmére, későbbi szolgálai alkalmaztatásának fentartás mellett, a 18. gyalogdandár parancsnokságtól fölmentessék.

A király és az új választások. Nagy figyelemre érdemesek azok a sorok, amelyeket a H—k. ir arról, hogy a király miként vélekedik egy esetleges követváltásról. A megbízható tudósítás szerint Tisza István miniszterelnöknek — bár erre van régebbi felhatalmazása — a király nem hajlandó újabb felhatalmazást adni az országgyűlés feloszlására s ezzel az új választások elrendelésére. A felséges urat ugyanis több kiváló és az udvari körökkel összekötöttesben álló magyar politikus felvilágosította, hogyha ma az önálló vámtarifát kiállításba helyezése nélkül, a hadilétszám és a hadügyi költségek felemelésének, valamint a házsabályok szigorításának programjával menne bele a szabadelvűpárt az időközi rendes, tiszta választásokba, hat megfogathatkozva kerülné ki azokból. A király pedig irtózik minden választási erőszakosságtól s hogy ez elkerültessek s hogy a házsabály-revizió valahogy békésen keresztülvitessék, nem tér ki a felséges ur az elől a gondolat elől sem, hogy az ügyek bekés elintézésére esetleg homó regjist küldjön, akivel szemben az ellenzék engedékenyebb lesz (!?)

Országgyűlés.

(Budapest, október 26.)

A mai nap eseménye az, hogy az olasz kereskedelmi provizoriumról szóló vitát befejezték. Az utolsó két szónok Molnár Jenő és Egry Béla volt. Most már aztán csend lesz, mindaddig a míg a kormány a házsabályok revíziójára vonatkozó indítvány megokolását napirendre tűzi.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

Az interpellációs könyvben újabb kérdés bejegyzése nem volt.

A napirendre tértek át, az olasz kereskedelmi provizoriumról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Molnár Jenő a javaslat ellen beszélt. Már a javaslatnak előzményei is törvényszerűen alapulnak, mert mindaddig, a míg autonom vámtarifánk nincsen, addig kormányunknak még csak tárgyalásokba sem

mert azt kilónként 70 fillérért egy budapesti gyárnak adják el. Az udvari alkalmazottak még pénzért se jutnak ilyen gyertyához. Egyszer 90 fillért ígért egy alkalmazott kilójáért, de nem kapott, mert általában tiltva van nekik annak használata.

Az udvari tisztviselők szintén rangosztályba vannak sorozva, mint az állami alkalmazottak és fizetésük is teljesen azonos az osztrák állami tisztviselők fizetésével, a kiknek a kezdő fizetés 1600 korona. Az avancement pedig még lassabban megy mint az államnál. A ki lakpénz helyett természetben kap lakást a fűtésről, világításról maga tartozik gondoskodni. Az udvari tisztviselők helyzete nem valami irigylésre méltó és akinek privát vagyona nincs, alig léphet udvari szolgálatba, mert az elkerülhetetlen sok reprezentációs kiadást nem bírja el.

Az udvari kísérethez tartozó tiszték és tisztviselők udvari fogaton mennek ki vadászatra, de ez a vadászat mégis költséges, mert az udvari kocsisnak minden esetben 4 kor. borralal dukál, a mi alól senki sem vnnhatja ki magát. Főherczegek és más magasabb rangú udvariak természetesen több borralalót adnak. *A szolga személyzet helyzete azonban igen jó és nem ritka dolog, hogy egy lakájnak vagy kocsisnak néhány palotaja van Bécsben, mikor nyugalmába vonul.*

volt volna szabad bocsájtkozni. Aztán töltötte is most a sérelmeket a kormány, a mennyiben a javaslat rendelkezéseit rendeltetéssel életbe léptette. Ezeknél fogva tehát a javaslatot el nem fogadja. (Helyeslés a baloldalon.)

Egry Béla szintén csak röviden szól a kérdéshez s Nagy Ferencz beszédével polemizál.

A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát bezárom. (Éjenzés a jobboldalon.)

Rosenberg Gyula előadó kéri hogy a Ház vesse el a benyújtott határozati javaslatokat és a törvényjavaslatot eredeti szövegében fogadja el, valamint kéri azt is, hogy a Ház adja meg a kormánynak a felmentvényt. (Helyeslés a jobboldalon.)

Krasznay Ferencz határozati javaslata alapján el a zárószó jogával és kéri javaslata elfogadását.

Kossuth Ferencz szintén határozati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Elnök a szavazásra tesz előterjesztést. *A javaslat általános részére nézve husz képviselő névszerinti szavazást kért.*

A szavazást szünet előzte meg. A szünet után megejtették a szavazást.

Ezután névszerinti szavazással megszávták az olasz kereskedelmi szerződést. A javaslat mellett szavazott 129, ellene 56 képviselő. Elvetették Krasznay (48-as) azután Udvary Ferencz (néppárti) határozati javaslatai. Elvetették névszerinti szavazással Kossuth Ferencz határozati javaslatát.

Részletes tárgyalásnál

Kossuth Ferencz tiltakozott az ellen, hogy a szerződést Ausztria-Magyarország köti. Ausztriával nem köthetünk szerződést.

Elnök végül bejelentette a revíziós indítvány megokolását nem fogja javasolni.

Ezzel az ülés véget ért.

Vármegyénk és vidéke.

Zichy Géza gróf Hajduszoboszlón, Hajduszoboszló f. hó 23-an vasárnap este ünnepelt. Világhírű nagy művész vendége volt. Gróf Zichy Géza a szoboszlói dalárda disz elnöke tisztelte meg látogatásával a várost. A vasutól lovas bandérium és hosszú kocsis sor kísérte be a vendéget. Este válogatott műsorral lépett a dalárda a közönség elé. Nagy tetszést aratott. A gróf is meglepedésének adott kifejezést. A közönség óhajára két darabot gróf Zichy is eljátszott zongorán, mit lelkes taps követett. Emlékeül egy diszes ezüst koszorút s egy másikat élő virágokból nyújtottak át neki a szoboszlói hölgyek. Tánccz volt aztán reggelig. Ilyen fényes estélye rég volt Szoboszlónak. Képviselve volt az intelligencián kívül nagy számmal a polgárság is.

Milán királyt megmérgezték.

[Szenzációs leleplezések.]

A belgrádi Szamouprava félhivatalos október 11-iki (október 24) számában szenzációs leleplezéseket közöl dr. Gyorgyevics Vladán, volt miniszterelnök, Sándor és Milán király testi lelkijóbarátja tollából.

Dr. Gyorgyevics Vladán azt állítja ezen megemlékezészerű cikkben, hogy *Milán királyt megmérgezték.* Monarchiánk büséges barátja, miután visszalépett a szerbiai katonai főparancsnokságtól, tudvalevőleg súlyos beteg lett. A betegség neve tifusz volt.

A tifuszból felépült. Ezután váratlanul következett be halála, amelyről Gyorgyevics Vladán azt állítja, hogy mérgezés idézte elő s az illető, aki a mérget Milán király ételébe keverte, fiától, Sándortól 80.000 koronát kapott.

Leleplezésében azt határozottan állítja. Igen érdekes az a rendelet is, amelyet az akkori szerb belügyminiszter, Popovics Lasso küldött a megyei prefektusokhoz, abból az alkalomból, hogy Milán a román udvart meglátogatta.

A rendelet szövege szerint a következő:

„Milán, volt király tegnap Bukarestbe érkezett. Nem tudja senki: milyen ügyben, milyen tervvel? Utasítom azért önt, hogy ha Szerbia területére lép, akár nyíltan, akár titokban, azonnal tartóztassa le s vegye szigorú őrizet alá. Tudassa egyben vele, hogy ez azért történik, mert Sándor király ő felsége beleegyezése nélkül mert szerb földre lépni. Azon esetben, ha ellenkezne, fegyveres erőszak vele szemben a legvégéig használható, sőt erre egyenesen fel is hívom. Az eset megtörténte után azonnal tudósítson vagy engem, vagy a belgrádi katonai parancsnokságot. Az elfogatásra legbizalmasabb embereit s a legbátrabb csendőröket használja. A belügyminiszterium, ha arra szüksége lenne, a katonaságot rendelkezésére bocsájtja. (Ugy látszik, félték a felháborodott néptől.) Erről a rendeletről csak azoknak szabad tudni, akik a rendeletet végrehajthatják. A rendeletre kiszemelt egyének vonakodás esetén a btk. 86—87. §-a szerint bűnhődnek. (5 évi fegyház.)

Gyorgyevics Vladán eme leleplezése Szerbiában érthető szenzációt kelt.

Mi az újság?

— Október 26. —

Ugron Gábor a Házban. A Háznak ma két sebesültje jött el az ülésre. Az egyik Ugron Gábor, akit tudvalevőleg egy székely munkás vágott meg súlyosan a baltájával, a másik Wolfner Tivadar, akinek sokkal könnyebb természetű a baja, néhány karczolás jutott neki a Várady Károlylyal való lovagias mérkőzésben. Ugront az ellenzék nagy szimpátiával fogadta: Kossuth Ferencz elsőnek ment hozzá és üdvözölte s egész csoport függetlenségi képviselő vette körül a sápadt, felkötött karu rabonbánt.

A ki a lábát áldozta fel. Borzalmas eset történt az elmúlt éjjel egy kisebb román vasuti állomáson. Egy betörő kísért a csendőrök, a mikor a betörő lába véletlenül az egyik sin közé került. Hiába erőlködött, nem bírta a szerencsétlen a sin közé került lábát megszabadítani. Ugyanebben a pillanatban robogott elő a gyorsvonat és a betörő a biztos halál torkába nézett. Végző kétségbeesésében kihajlította testét és a gyorsvonat a szerencsétlen lábát tövből levágta. Az ájultan fekvő embert a közeli kórházba szállították.

Ferdinánd főherczeg házassága.

A reggeli lapok a hivatalos lap nyomán közlik, hogy Ferdinánd főherczegét „egészségi okokra alapított saját kérelmére“ későbbi szolgálai alkalmaztatásának fentartása mellett, a 18-ik gyalogdandári parancsnokságtól a király fölmentette. Enne a fölmentésnek igen érdekes története van. Még mindenki emlékszik arra, hogy Ferdinánd főherczeg körülbelül háromnegyed évvel ezelőtt nőül akarta venni Zuber

Bertát, Zuber bécsi egyetemi professzor csodaszép leányát és a mostani felmentésének, mint Bécsből jelentik, az az oka, hogy a főherceg e házasságot végképen elhatározta. Egyáltalában nem törődik azokkal a hírekkel, melyeket Zuber Bertáról torgalomba hoztak. Voltak ugyanis olyanok, akik azt állították, hogy Zuber Bertának kalandos multja van, hogy viszonya volt már egy francia diplomatával, sőt másokkal is. Hír szerint a főherceg hajlandó lemondani összes jogairól is.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 31. Bérlet 23 ik szám (B)
Debreczen, c-ütörtök, 1904. október 27 én:
másodsor :

Tetemrehívás.

Eredeti színmű 4 felvonásban. Irta: Kazaliczky Antal.

Személyzet: Radányi Ferencz, miniszteri osztálytanácsos — Sebestyén Géza, Mindszentiné Klára, fiatal özvegy — Hahnel Aranka, Gyalán György, miniszteri tisztviselő — Csiky László, Margit — Jesszenszky Irén, Györgyike, Margit leány — Kovács Gizella, Romváry Taszilo, nyugalmazott ezredes — Szilágyi Aladár, Erzsike unokahuga — Erdélyi Lili, Doktor Soós Aladár, ügyvéd — Csontos Gyula stb.

Holnap, pénteken október hó 28 án, bérlet 23-ik szám „C”:

Hoffmann meséi.

Operett 3 felvonásban.

Szobrot Csiky Gergelynek.

Az aradi származású Csiky Gergelynek, a legtermé enyebb és kiváló magyar drámairónak mellszobrot akar állítani Arad művelt közönsége. Erre az első lépést az Aradi Kölcsey egyesület tette meg, mely felhívást bocsátott ki Arad város- és Aradvármegye közönségéhez.

Szerintünk Csiky Gergely olyan korszakalkotó kiválósága volt a magyar színműírásnak, hogy a viczinális ünneplésnél, a kisméretű emlék szobornál többet érdemelne; azért óhajtanánk tartanánk országosan kiterjeszteni a Csiky szobrára való gyűjtést.

Csiky Gergely szobrára az előismerés koszoruját és az áldozás első filléreit a magyar szintársulatok a hivatottak legelsőbb letenni. Zilahy Gyula igazgató megmutatta, hogy miként! ugyanis feleleveníti a kiváló drámairó rég nem adott darabjait és az előadásokból 5%-ot ad a Kölcsey Egyesületnek a nevezett szobor- és emléktábla költségeire. És ezen célra az első Csiky darabot, az örök bájos Nagymamát zsufolt ház előtt adatta elő. A darabban Bácsné, Aranyossy Janka (Márta) Polgár, Zilahy, Ternyey, Csigaházi Etel, Pajor Ágnes, Körösmezey Margit és Györe arattak nyílt színen is tapsokat.

Zilahy a többi Csiky darabokat is mű-

sorba veszi. Eljárását ajánljuk a többi színigazgatóknak is; mert így színészeknek, mint a művelt közönségnek alkalmok nyílik egy részt kegyelettel áldozni Csiky emlékének, másrészt adományokat juttatni a Csiky szoborra; hiszen nem viczinális nagyságot, hanem korszakalkotó, magyar szellemi kiválóságot kell méltatnunk.

A kis pajtás tegnap másodsor ment telt ház előtt. Palágyi és Szabó Irma gond- dal alakították szerepeiket, mint azt a közönség tőlük már megszokta, bár az utolsó felvonásban nem hozták kifejezésre azokat az érzéseket, melyeket a helyzet és szerepök megkívánt volna.

Iványi némileg túlhülye marquist adott, bár a hiba inkább abban rejlik, hogy a mi társadalmunkban annyira hülye mágnás még sem létezik; holott a francziák közt bőven találkozik. De hát nálunk a darab főképp azért tetszik, mert hogy idegen.

Brettliről az operaszínpadra. Bécsi újságok írják, hogy a Mahler Gusztáv, a bécsi operaház igazgatója, egy fenomenális tenort fedezett fel Berlinben. Sendbach a neve és eddig a berlini „Wintergarten”-ben aratott sikereket, — mint énekhumorista. Legközelebb már fel is lép a bécsi Operaházban. „A hűvös vadász”-ban. Ilyenforma „fogás”-sal dicsekedhet Mader Raoul, a budapesti Operaház igazgatója is. Ő viszont Bécsben fedezett fel egy magyar származású tenoristát: Novák Elemért, aki ott mint artista működött. Most, mint a Operaház stipendistája folytatja énektanulmányait és januárban be is fog mutatkozni a budapesti közönségnek.

Színházi értesítések. Pénteken kerül színpadra a „Hoffmann meséi” című dráma, melynek a főbb szerepeit Sugár Aranka, Krémerné Lili, Rományi Mária, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Szilágyi Aladár, Faragó Ödön és Virágháty Lajos játsszák.

Szombaton lesz a premierje Somló Sándor 5 felvonásos tragédiájának, melynek a címe „Fra Girolamó”

Vasárnap két előadás lesz, d. u. színpadra kerül Lukácsy Sándor 3 felvonásos népszínműve „Az asszony verve jó” félhelyárral. Este lesz a premierje Beöthy László 3 felvonásos vígjátékának a „Fölösleges férjek”-nek. A vígjáték főbb szerepeit Szabó Irma, Hahnel Aranka, Havasy Szidi, Püspöki Rózi, Krémer Jenő, Sebestyén Géza, Csontos Gyula és Iványi Antal játsszák.

A csetneki rablógyilkosság.

— Lemészárolt urhölgyek. —

[Október 26.]

A csetneki rablógyilkosság áldozatait ma temették el. A kis város lakosságát teljesen felizgatta ez az eset, mivel hosszú évek óta ez az első rablógyilkosság itten. A csendőrség és bíróság lázasan kutat a gyilkos után eredménytelenül. Özvegy Kerepessi Jenőné, született Szontagh Teréz a piac közepén lakott és már vagy 40 év óta volt testileg nyomorult, de azért kiterjedt gazdagságát ő maga vezette. Meghitt bizalmasa házvezetőnője, Raiss Emma volt, akit a gyilkosok szintén kegyetlenül meggyilkoltak. Már az elmúlt pénteken éjjel is mintha megkíséreltek volna a gyilkosok betörni, de a házvezetőnő ébersége, ki a zajra felébredt, megakadályozta szándékokat. Kerepessiné ezt az esetet be is jelentette a rendőrkapitányságon, amely azóta megfigyelte a házat.

A gyilkosság éjjelén az éjjeli őr ott czirkált a ház előtt s látott is az utcai szoba ablakából gyufaszálak gyöngye lob-

gását, de mivel semmi neszt nem hallott, azt hitte, hogy a háziak vannak ébren. A cselédség az épület másik részén aludt s így nem hallottak semmi neszt. A folyosó vasajtaja, mely az első megmozdításra nyikorog, valószínűleg felkeltette a házvezetőnőt, ki kilépett a folyosóra, és ott végeztek vele azonnal a gyilkosok. Jobb karját két helyütt éles fejszecsapással törték ketté, bal karja és balkeze vállától össze vissza van vagdalva, amiből azt lehet következtetni, hogy a leány védekezett támadói ellen.

Kerepessiné a szobája közepén hevert és valami éles eszközzel elvágta a nyakát. A tátongó seb az egyik fülétől a másikig húzódik. A fejét neki is fejszecsapásokkal zúzták össze. Az udvarban senki sem hallott mindebből semmit. Reggel 5 órakor az egyik cselédleány vette észre a rémes esetet. A szétduzt, felforgatott szobában látszott a kutatás nyoma. A szekrényeket feltörték és kidobáltak abból mindent. A kályha mellett egy fehér zsebkendő és egy doboz svéd gyufa maradt vissza a gyilkosoktól.

Eddig csupán egy zöldvászon pénzes-táska hiányát állapították meg. Az értékpapírok és ékszerek hiányáról még a legközelebbi rokonok sem igen tudnak. Majdnem határozottan megállapítható, hogy bérnyíl-kosság esete forog fenn. A dús gazdag öreg-asszony régi végrendeletét ujabban meg akarta semmisíteni és találtak is nála egy új végrendelet tervezetét. Husz különféle nagy betétről szóló takarékpénztári könyve is megvan.

Nyomós gyanúkok alapján letartóztatták Glocser István bértest, akinek arcán sárcsolások és apró sebek vannak és azok honnan származását nem tudta elfogadhatóan bebizonyítani. Érdekes, hogy a házvezetőnő hullája eltakarítása után annak fekvőhelyén lábnyomokat találtak, melyek a kertben fölfedezett férfi lábnyomaihoz hasonlók.

Egyházak és iskolák.

Konventi ülések. Az egyetemes ref. egyház konventje ma csütörtökön reggel kezdi meg üléseit Budapesten, melyen a nov. 10 en kezdődő zsinat tárgyait végleges előkészítik. Városunkból Sass Béla egyházkerületi helyettes főjegyző és Eröss Lajos theol. tanár utaztak fel a konventre.

Lorántffy-egylet Debreczenben. A fővárosban oly sok szép sikereket elért „Lorántffy Zsuzsánna” református nő egylet kiküldöttje, mint értesültünk, a jövő hó elején Debreczenben meg fog jelenni, hogy az egylet részére adományokat és tagokat gyűjtsön és még tervbe van véve az is, hogy az egylet itt nálunk is szervezzék.

Az ev. ref. egyház presbyteri-uma a f. évi október hó 23 án el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi október hó 28 án péntek d. u. 3 órakor a szokott helyen „másodsorzi meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a „jelenlévők többsége határoz.”

A hajdusoboszlói papválasztásra vonatkozólag azt írják: most hogy a doktor Baltazár Dezső meghívása Bőszörménybe megtörtént, itt a papválasztásról igen sok szó esik. Vannak, kik a távozó esperes lelkész helyét meghívás útján szeretnék betölteni és pedig Békési Lajos mándoki ifju és tehetséges lelkészt emlegetik, ki igen rokonszenves az egyháztagok előtt.

Ösztöndíjak odaitélése. A debreczeni ev. ref. egyház ösztöndíjosztó bizottsága október hó 28-án d. e. 10

órákor a püspöki lakáson ülést tart. Tárgyak: Ösztöndíjak odaitélése az 1904/5. iskolai év első feléről.

UJDONSÁGOK.

Az új bábaképző intézet építése.

Tanácsi döntés az ajánlatok felett.

Debreczen város tanácsa szerdán tartott ülésén döntött a bábaképző intézet ügyében.

Az összes munkákra három ajánlat érkezett be: Ungár Mór miskolczi vállalkozóé 2%, Berger Jenőé 1% engedménnyel, Tóth Istváné 2% ráfizetéssel.

A csoport-ajánlatok közelítették meg csak a legolcsóbb ajánlatot, amelynél azonban mintegy 2000 koronával drágábbak.

Mellettök szólt az, hogy ök, t. i. Biczó Gyula és társai mind helybeli iparosok és adófizető polgárai a városnak. A tanács hosszas és beható vita után Aczél Géza főmérnök ajánlatára a legolcsóbb ajánlatot fogadta el és így Ungár Mór miskolczi nagyvállalkozóra bizza a bábaképző felépítését.

Ungár kötelező ígéretet tett, hogy debreczeni iparosokkal és munkásokkal fogja végeztetni a munkálatokat a főmérnök és az építési bizottság felügyelete alatt. Ungár az összes munkákat 213.317 korona 98 fillérért vállalta el, tehát a tanács mintegy 6000 korona megtakarítást ért el az előirányzattal szemben.

Megalakították nyomban az építési bizottságot is. Elnök: Kovács József polgármester, helyettese Körner Adolf tanácsnok, tagjai Magoss György főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Kenézy Gyula és Latinovics Mihály az államépítészeti hivatal vezetője.

Egy nevezetes sétakocsizás.

53 kilométeres hajtás egy és háromnegyed óra alatt.

A sétakocsizások, az urihajtások között nem utolsó rendű kocsizás, a melyet Domahidy Elemér főispán a napokban tett meg.

Debreczen egyik távoli birtokára, a Gutra volt hivatalos a főispán — vadászni. Két tüzes lóval és könnyű homokfutó kocsin indult ki a mintegy 53 kilométeres távolságra és ezt az utat a főispán tisztavérű lovai 1³/₄-ed óra alatt tették meg és pedig az igazi kerékkötő debreczeni homokon.

Ez a hajtás olyan sebes, egyenletes hajtás volt, hogy a lovaslegény, aki kaulauzolta a főispán kocsiját, nem tudott a kitűnő kocsival lépést tartani. És, bár szégyenszemre, a lóhátas ember a kocsilovak mellett lemaradt.

Midőn a célhoz kiértek, a bámulat

sebességű, kitartó, szívós fiatal lovak épenséggel nem voltak kiállva. Nem hiában hogy tisztavérű nemes erdélyi fajlovak.

Az ipartestület és a kormány.

A debreczeni pénzügyi igazgatóság tudvalevőleg megkereste az iparhatóság útján a debreczeni ipartestületet, hogy állítsa össze az iparosok névjegyzékét, hogy ki hány segéddel folytatja az iparát. Erre az adó kivetés miatt volt szüksége a pénzügyigazgatóságnak. Az ipartestület a jegyzék összeállítását nem teljesítette, mert ilyen nagy munkát elvégzésére nincs elegendő személyzete. Hónapok teltek el azóta. A pénzügy igazgatóság felirt azalatt a pénzügyminiszterhez, az pedig átirt a kereskedelmi miniszterhez, amelynek leirata most érkezett meg a városi hatósághoz. A leirat szigorú hangon követeli a pénzügyigazgatóság átíratának rövid határidő alatt való elintézését, ha pedig az ipartestület ezt megtagadná, akkor felhívja az iparhatóságot, hogy a vonatkozó § értelmében járjon el; a mely törvényszakaszmint értelmében ha az ipartestület előjárósága nem teljesítené a rendeletet, akkor új előjáróság választandó, ha az sem teljesítené, akkor az ipartestület is felosztható.

Helyszíni szemle. A városi birtokának határmegjelölésére Magoss György főügyész és Csóka Samu tanácsnok ma a helyszíntre utaznak.

Tanácsülés. A városi tanács szerdán délután Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt ülést tartott. A csütörtöki rendes tanácsülés így elmarad.

Eljegyzés. Rázel József aradi kir. segédmérnök eljegyezte Debreczenben Tóth Kálmán államvasuti ellenőr leányát, Erzsike kisasszonyt.

Két alapítványi hely betöltése. A pallagi gazdasági tanintézetnél megüresedett két alapítványi helyet a tanács titkos szavazással Tikos István I. és Mayer Béla II. éves hallgatókkal töltötte be.

Angol és francia órák. Egy okleveles ref. segédlelkész, ki 2 évi külföldi tanulmányutáról most tért haza, németül, franciául és angolul beszél; jelenleg minden állás nélkül van s hajlandó nevelőseget vállalni vagy az említett nyelvekből órákat adni. Szíves megkeresések a ref. püspöki hivatalba intézendők.

Lámpakarók befestése. A tanács már régebben elhatározta, hogy a vaslámpakarókat befesteti. A csaknem 100 db. lámpakaró befestésére árlejtést hirdetett. A legolcsóbb ajánlatot ketten is tették (50 fillérért darabját) Zelinger és Dihen. A tanács szavazattöbbséggel Zelingert bízta meg a lámpakarók befestésével.

Terjed a torokgyík. A gyermekszobák réme egyre terjed. Szerdán torokgyíkban 1 újabb megbetegedés és 1 haláleset történt. Rövid pár nap alatt ez a 19-ik haláleset. A vörheny is terjed, de szerdán nem jelentettek be se újabb megbetegedést, se halálozást.

Meghaltak. Tardi Gyula ev. ref. 16 hónapos, Kis Sándor ev. ref. 6 napos, Béres József ev. ref. 8 hónapos, Bárki József ev. ref. 22 hónapos, Kaliszter László ev. ref. 2 hónaposj csecsemők, Bucsay György ev. ref. 77 éves nyug. törvényszéki iroda szolgálga, özv. Tóth Mátyásné Kis Sára ev. ref. 71 éves.

A homokkerti református olvasó-kör f. hó 30-án, délután 3 órákor az egyleti helyiségben gyűlést tart. A gyűlésre ezúton is meghívotnak a tagok.

Fejelentett kőművesegedek. Kiseb kőműves munkát (sírkerítést) végeztetett a temetőben Erdődi Lajos. A munkát azonban a bérharcban álló kőművesek a feljelentés szerint megakadályozták. A rendőrség 12 kőművesegéd ellen megindította az eljárást. A munkások tagadják, hogy a munkát megakadályozták volna.

Sertésszállítás. Két debreczeni sertéskereskedőnek adott 800 sertés szállítására engedélyt az osztrák földművelésügyi kormány. Nagy Jakab 300, Burai Bálint 500 sertést szállít Bécsbe.

A polgári asztaltársaság egyike Debreczen város derék jótékony testületének. Nem zajjal dolgozik, nem a külső hatást vadássza, hanem azért az összeadott fillérekből évről-évre mindig több szegény iskolás gyereket ruház fel. Ennek a derék asztaltársaságnak a Dreher-féle Márkus sörcsarnokban van a táborozó helye és szombaton este évi nagy estélyt tart, mely iránt igen nagy a tagok és hozzátartozók körében az érdeklődés. Az estélyen közreműködni Rácz Károly zenekarát is felkérlik.

Fejbeszurta a pajtását. Rövid szövényt után szerdán reggel Reinitz Izidor és Kulifai Gyula péksegéd a műhelyben összeverekedtek, Kulifai torkon ragadta Reinitzot és késsel kétszer fejen szurta. A megszurtt segédet azonnal elborította a vér s csak nagynehezen lehetett a vérzést elállítani. Kulifait Reinitz, kinek sérülése súlyos, feljelentette.

Egy jó függetlenségi polgár halála. Gyászlevelet vettünk, arról értesít, hogy polgár Bucsay György, nyug. törvényszéki eljáró f. hó 25-én, életének 77-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Bucsay György, mint jó függetlenségi polgár volt ösmarteres. Bánatos özvegye, egyetlen fia István nejevel és gyermekével, továbbá kiterjedt rokonsággal gyászolják. Az elhunyt polgárt ma délután 2 órákor temetik, a református egyház szertartása szerint az új Mórítz-telepi 93-dik számú háztól a czepléd-utcai temetőbe. Nyugodjék békében.

Betörés. Szerdára virradó éjjelen ismeretlen tettes az István gőzmalom Csapó-utczán levő lisztraktárba betört. A betörő még este rejtőzhetett el az udvaron s rejtékhelyéből éjjel jött elő. A raktárnak az udvarra nyíló rácsnélküli ablakának üvegtábláját a betörő sárral bekente s így zaj nélkül törte be az ablaküveget. A támadt résen kinyitotta az ablakot s azon kényelmesen behatolt a raktárba, melynek egyik elrekesztett részében van a pénzszekrény. A betörőnél nem lehetett semmi szerszám, mert a pénzszekrényhez nem is nyúlt, hanem csak az asztalfiókokat kutatta át s egyik fiókból 15 koronát elvitt. A betörő semmihez nem nyúlt, sőt abban a fiókban, melyből a pénzt

Mindenbel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

Dr. Rothsohnek V. Emil utóda
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
„Arany egyszerű” gyógyszerár,
Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

elvitte, néhány ezüst kanál is volt és a betörő azt is otthagya. A betöréssel két csavargót gyanúsítanak, kik az udvarban dolgoztak, de mindketten tagadnak.

— **Tolonczuton.** A debreczeni rendőrséget ér esítette a margittai főszolgabíró, hogy Andrásfalvi Márton debreczeni lakost tolonczuton küldi haza.

— **Ingatlanok forgalma.** Nagy Sándor és neje Gombos Zsuzsanna veszik a debreczeni 589. sz. jkvben foglalt 4 hold 600 négyszögöl ondódi földet Szél Jánosné és társaitól 3200 kor. — Sinka Sándor és neje Péchy Emilia veszik a debreczeni 915 sz. jkvben foglalt Ötvös-utca 28. sz. házat Balogh János és neje Klocsányi Esztertől 9000 kor. — Szteriády György és neje Szombathy Gizella veszik a debreczeni 2420. sz. jkvben foglalt Simonffy-utca 19. sz. házat öz. Ottlik Edéné Szodoray Juliánától 28.600 kor. — Papp József és neje Nagy Lidia veszik a debreczeni 8947. sz. jkvben foglalt 528 négyszögöl homokkerti szőlőt Matkó István és társaitól 3200 kor. — Nagy Sándor és neje Dobi Julianna veszik a debreczeni 1628. sz. jkvben foglalt 2 hold 1300 négyszögöl ondódi földet Vértesi András és neje Temesvári Zsuzsannától 2400 kor. — Nagy Sándor és neje Dobi Julianna veszik a debreczeni 5376. sz. jkvben foglalt 4 hold 50 négyszögöl ondódi földet öz. Temesvári Mihályné és társaitól 3360 kor.

— **Az elkeseredett szerelmes.** Nagyon szerelmes volt T. M. cipészsegéd H. Zsófia nevű 18 éves szobalányba. A leány nem viszonzta érzelmeit, amiért a legény azt ígérgette, hogy megforgatja benne a kést. A feljelentés szerint a legény azt is mondta, hogy előbb lerészegszik (t. i. teleszivja magát enyhítő körülménnyel) alaposan, mert akkor nem fogja úgy a törvényt. A megriadt leány feljelentette a dühös szerelmest.

— **Botrányosináló részek.** Gerencsér Antal bádogoslegény a Piacon garázdálkodott részeg állapotban. Bekisérték, 54 koronát találtak nála, amiből ki fog telni a birság. Grünhüt Dezső a város területéről kitiltott csavargó a megyeház előtt részegfejjel közszemérem elleni kihágást követett el és az utcán járókelő nőket üldöztette. A rendőrség a régi jó madarat letartóztatta.

— **Lopás.** A nevére ugyancsak ráczáfolt Tolvaj Józsefné Király Róza, aki panaszosként jelent meg a rendőrségen. Az ezüst gyűrűjét és több rendbeli ruháját 14 korona értékben ellopta valaki. A gyanúja a szomszédasszonyra irányul.

— **Veszedelemes vadférj.** Tizenkilenc évig élt vadházasságban özvegy V. Mártonné G. S. napszámmal, akitől 3 gyermeke is származott. Négy év óta azonban külön váltak, mert G. egészen elzúllott és a pálinkaivásnak adta magát. Részeg állapotban többször fenyegette már az asszonyt, az este azonban valósággal megostromolta a lakását, miért is az asszony feljelentette.

— **Sertésorbáncz.** A debreczeni gazdákat egyik csapás a másik után éri. Ujabban az orbáncz pusztít a sertésállományban, tömérdek kárt okozván a sertéskereskedelemnek is.

— **Talált tárgyak.** Egy zsidó imakendőt (thalesz) találtak. Az igaz tulajdonos átveheti a rendőrség bünygyi osztályánál. Egy pöntárczát és egy melitűt találtak, átvehetők a bünygyi kapitányságnál.

x **Allandó fényképkert kiállítása** minden nagyságban Mentze ujdonságok áruházában.

x **Az általánosan ismert koronás nyakkendőket Békés Lajos** uri divatüzlete feltűnő szép formák és kivitelben, valamint a legujabb formákban **80 fillérért** árusítja. Ezen előnyös ujitásra a közönség szíves figyelmét felhívjuk.

x **Pénz-, szivar- és cigarettatárczák** és női kézi-táska ujdonságok olcsó beszerzésére ajánljuk **Mentze Henrik** ujdonságok áruházát Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.

x **Olosó árban** *fiu sapkák, gyermek tricók, férfi sapkák, alsó ingek és nadrágok, bőr- és kötött keztük* Fisch Téstvérek üzletében, főtér.

x **Pénzkölcsönöket** személyhiteire, azálogra gyorsan kieszaközöl a 27 pénztárczával összekötöttesben levő **Rácz Béla** bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telek-könyvi kivonat, kataszteri birtok iv átnézése után azonnal megtudható, minő és mennyi kölcsön eszkozölhető ki ingatlanára. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki bármit is moshatóan újja aranyozhat, vagy ezüstözhet, 1 üveg 40 kr. **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában.

x **Sirkoszoruk Mentzénél!**

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfaluassy-ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Villanylámpákhoz új töltések** érkeztek **Mentze áruházába.**

1904. november 1. ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Egy óra helyben 1 korona vidékre 1 korona 50 fillér. Minden előfizetőnk kivétel nélkül *ingyen kapja* a december hó első napjaiban megjelenő *diszes képes nagy naptárunkat* az 1905. évre, mely a páratlan gazdag irodalmi részen kívül tartalmazni fogja *Debreczen város és Hajdu megye teljes czimtarát.* Előfizetheti a hó bármelyik napjától kiadó hivatalunkban (Piac-u. 47/49. telefon 18. és 339. szám) valamint a lapkézbesítőjénél. *A ki most fizet elő november hóra, a lapot ebben a hónapban ingyen kapja, valamint ingyen kapja a képes nagy naptárt is.*

Társas-élet.

Erdei Károly, a világjáró szikár, szívós theológus került szóba. Tudakolták, hol s merre lehet, hogy hirt sem hallani a kollegiumi ifjuság ezen érdekes vezérééről, akiben sok vércsöpp buzog a körösi Csomák kalandos véréből.

A kérdezősködőket kielégíthetjük. A világjáró Erdei Károly még nincsen utban kelet felé; hanem Nánás hajduvárosban, az aranyházú öreg Pákozdy nagytszeteletű ur mellett káplánkodik és onnét kaptunk a mi eleven diákunkról pár kedves hirt, melyek ezen érdekes ifju ember sokoldalúságát jellemzik.

Az öreg nagytszeteletű ur író-szobájában, könyves-házában volt egy igen igen régi, rozoga divány. A Károly diák csak kerülgette, csak vizsgálta ezt a régi diványt, mignem egyszer megszólította a jóványt, mignem egy nagytszeteletű urat, hogy adja oda lelkü öreg nagytszeteletű urat, hogy adja oda neki ezt a diványt, majd ujat csinál belőle.

Az öreg nagytszeteletű ur már ugyanis lomtárba szánta a régi diványt, hát mosolyogva engedte Károly diák kezére a régi jószágot, hadd töltsen kedvét a diák . . .

Károly diák azután neki is fogott a munkának, mihamar szétszedte a rozoga öreg diványt. Új drót rugókat szerzett be, lábikót is faragcsált, a bőrt is megfoldszta és olyan helyre diványt szerkesztett össze, hogy az öreg nagytszeteletű ur is elégedetten, tetszéssel csóválta reá a fejét. Még a pipázást is abba hagyta nagy bámultában, őszintén kimondván:

— No, ezt mégsem hittem volna, hogy ehhez is így ért tiszteletes uramcsém!

Kiderült, hogy Károly diák Debreczenben valami kárpitossal lakott egy fedél alatt és maga sem igen vette észre, hogy miként de ügyesen megtanulta a divány csinálást is.

Máskor meg a Pákozdy nagytszeteletű ur házispikája tünt szemébe Károly diáknak. Öreg papnak öreg a házispikája is.

Es megtörtént, hogy Károly diák most egy vadonat új, remeken kihimzett házispikával lepte meg, a kedves öreg nagytszeteletű urat; mely sapka azért érdekes, hogy ezt a sapkát is a Károly diák csinálta a gyönyörű selyemhímzéssel együtt . . .

Allítólag azt mondta reá az öreg nagytszeteletű ur:

— No, fiam! magát nem féltém! Bármerre veti is a sorsa, mindonüt keresztül vágja magát . . .

Ámde Károly diák a divány csinálás, a sapka himzés mellett az ázsiai nyelvek tanulgatását sem mulasztja el; mert nem lankadt az erős akarata, hogy elgyalogol keletre, honnét őseink származtak . . .

TÁVIRATOK.

Mattasich perujtást kér.

Zágráb, október 26. Mattasich Géza ideérkezett, hogy perének megújításához adatokat szerezzen.

Halálra ítélt orosz főtiszt.

Krakkó, október 26. Mint a „Slovo-Polski” jelenti, Varsóban Leontjenski törzstisztet, aki Ausztria Magyarországnak fontos katonai titkos okiratokat adott el, halálra ítélték, mig büntársát 4 évi kényszermunkára.

Körber kiegyezett a csehekkel.

Bécs, október 26. Körber osztrák miniszterelnök 5 évi obstrukció után kiegyezett a csehekkel, akik ennek fejében 70 milliónyi beruházást kapnak Csehországban. Körber így a kiegyezés keresztülvitelét biztosította.

Verekedő tanítók.

Szigetvár, október 26. Kinós és eléggé el nem itélhető incidens történt Szigetváron, ahol az állami iskolában a tanítói szobában hölgyek jelenlétében agyba főbe verte egymást két tanító: Ürmös Péter és Grosz Samu. A verekedést, mint Szigetvárról írják: Ürmös Péter segéd tanító rögtönözte, aki kegyetlenül elpáholta tanító társát, Grosz urat. A padlóra teperte, az orrát beverte és több eféle kedélyeskedést követett el vele. Az esetet feljelentették a tanfelügyelőnek és így aztán fegyelmi uton valószínűleg elhelyezik Szigetvárról a verekedő tanítókat.

Az orosz-japán háborúról.

Budapest, október 26-án.

London október 26. Oroszország és Angolország konfliktusa a megegyezés stádiumába lépett. Az oroszok által adandó elégtétel dolgában ugyanis megegyezés jött létre. A megegyezést a következő főbb pontokba foglalták össze:

1. Az orosz kormány az incidens

miatt bocsnatot kér és tévedésnek mondja az egész dolgot.

2. Teljes körpótlást nyújt azoknak, akik megsebesültek és azok családjainak, akik életüket veszítették a hulli katasztrófa alkalmával.

3. A bűnös tisztek megkapják büntetésüket.

4. Az orosz kormány köteles garanciát nyújtani arra, hogy hasonló incidensek többé semmi szín alatt elő ne fordulhassanak és az angol hajóknak az összes tengereken békességük legyen.

Az óvatos spanyolok.

Madrid, október 26. A spanyol kormány intézkedéseket tett, hogy a spanyol vizeken a hulli katasztrófa-hoz hasonló szerencsétlenségek ne történhessenek. Az orosz hajóknak sehol sem szabad partot érinteniök és a szentet csak nyílt tengeren vehetik át.

Fegyverszünet a harcstéren.

Mukden, október 26. A fegyverszünet még tart a hadakozó felek közt. A városban ezrével kóborolnak a földönfutóvá tett családok. A vidék 30 versztnyre teljesen elpusztult, az éhség irtózatossá.

Anglia Oroszország ellen.

Pétervár, október 26. Lamsdorf orosz külügyminiszter kijelentette, hogy Harving angol nagykövét nem elégtételt, hanem csak magyarázatot kért. Rosztidesztszenszki tengernagy nem hibáztatható, mert rendkívül szigorú és pontos ember, aki Libauból való elindulás előtt az egyik tisztet, amért késett, lelőtte.

Angol hadihajórajok egyesülése.

London, október 26. Anglia csendes oceáni hajórajja, amely 3 czirkáló és 1 naszádból áll parancsot kapott, hogy Esquimaoulnál csatlakozzanak a sárga vizeken levő hadihajókhöz.

Az orosz hajóraj élelmezése.

Vigan, október 26. Rosztidesztszenszki tengernagy részére ide titkos jelű távirat érkezett az orosz kormánytól. A balti hajórajnak megengedték, hogy egyenként és egymás után a kikötőbe hajózzanak és élelmi szereket vásároljanak.

Anglia mozgósít.

London, október 26. Az angol tengerészeti miniszterium a tengerészeti tartalék mozgósítását elrendelte, egyúttal parancsot adott a földközi tengeri hajórajnak, hogy a gibráltári hajórajhoz csatlakozzon. Hír szerint a balti hajórajt fel fogják Gibráltárnál vagy Vigeaux-nál tartóztatni.

Ki a bűnös ?

Pétervár, október 26. A hulli esetért nem Rosztidesztszenszki tengernagy felelős. (Van már bűnbak.) Egyik alantós tiszt okozta a szerencsétlenséget. Az orosz hajók 20 percz alatt 200 lövést tettek.

Békekisérletek.

London, október 26. Edvárd király a béke érdekében lépéseket fog tenni. Hozzá fog csatlakozni Vilmos német császár is. Egyelőre azonban az angol kormány parancsot adott ki, hogy az összes angol hajók fegyverkezzenek fel az angol vizeken, amerre az orosz flotta elhalad.

Szerkesztői üzenetek.

D. H. Sámson. Ilyen alakjában a beküldött hírt nem közölhetjük, mert az ilyen alakban megírva: inkább valamelyik egyházi lapba való. A családi esetről, a nép hiszékenységről, a hatóság közbelépéséről kérnék részleteket, mert ily családok szony szélhámoskodásai alapján felekezeti csipkelő-

désekbe nem mehetünk bele. Egyébként a kéziratot félretettük.

Gödöllő és Vidéke szerkesztősége. Bajtársi üdvözlét A cserepéldányt megindítottam, küldjétek ti is.

Törvénykezés.

Terménytőzsde.

Budapest, 1904. október 26.

Circa 8000 mm. buza kelt el tartott áron. Határidők többszöri ingadozás után következőleg zárulnak:

októberi buza	10.34.—35
1905. áprilisi buza	7.98.—99
októberi rozs	7.21.—22
1905. áprilisi rozs	7.42.—44
októberi zab	11.30.—40
1905. májusi tengeri	
júliusi	
szeptemberi tengeri	
1905. augusztusi repce	

2569/1904 tk.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hajdunánási kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Deutsch Mórész hajdunánási kereskedőnek, mint a néhai Deutsch József követelési behajtásával megbízott örökösnek, özv. Jóna Miklósné szül. Szabó Juliánna végrehajtást szenvedő végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést a nevezett végrehajtató 2600 kor., 3077 kor. 90 fillér, 330 kor. 82 fillér tőkeköveteléseit és járulékait, ugy nemkülönben a csatlakozottak kimondott Szabó András, Szabó Andrásné, Szabó Imre, Szabó Imréné 276 kor. 50 fillér, a hajdunánási takarékpénztár 400 kor., a Kéki László és neje Szabó Klára 400 kor., Szabó Suzsánna 1144 kor., a dr. Kun Mihály 200 kor. és 368 kor. 69 fillér, a hajduböszörményi részvénytársulati takarékpénztár 595 kor. 28 fillér, a kir. kincstár 20 és 40 kor., a debreczeni közgazdasági bank 340 kor., a Baracs János 205 kor. 26 fillér, az özv. Fülöp Sándorné Sarkadi Juliánna 1460 kor. 80 fillér és /- iránti követeléseknek kielégítése végett, az 1881: LX. t. cz. 144. § a alapján és a 146. § értelmében a debreczeni kir. törvényszék területén levő Hajdunánás városban, illetve annak határában fekvő, a hajdunánási 1229 sz. tkvi betétben. A III. 1—4 sor. 9220/1, 9221/1—a, 9222/2. 9222. hrsz. alatt foglalt, a réti I. dűlőben levő összesen 17 hold 1532 □ öl területű szántó legelő, házudvara 2531 kor. kikiáltási árban az ugyanazon betétben A V. 1—2 sor. 16083, 16084 hrsz. alatt foglalt, a belső legelőn levő házra és 408 □ öl területű szőlőre együtt 124 kor. kikiáltási árban az ugyanazon betétben. A + 1. sorsz. alatt foglalt 695/4542.392 rész közös legelőre 79 kor. kikiáltási árban elrendeltetik ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte. és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi november hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor, a hajdunánási kir. járásbíróóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 253 kor. 10 fillér, 12 kor. 40, illetve 7 kor. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3339. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hajdunánás, 1904. márcz. 10 én.

Sándor, kir. aljbíró.

Nagy raktár

Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bőrvászon
Ágy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczkából
Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégénél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Tüzifa-raktár.

Máv. nagyállomás Iroda:
Csolnakázó tó mellett. Arany János-utca 33.
Telefon szám 121.

A téli idényre kitűnő minőségű száraz

csertölgy-
bük-
varga-
gyertyan

tüzifa

pontos öleken,

kapható és megrendelhető, saját fuvarral házhoz szállítva, vagy a nélkül.

Vidéki megrendelések waggonként azonnal eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálásról felelősséget vállalok.

Megrendelések elfogadtatnak: a fenti helyeken és telefon utján szám 121.; — továbbá Feldmann M.-nél, Csokonai-u. 33. Bányai Józsefnél, Piacz u. 43. (az ud arban.)

Tisztelettel

Lövinger Mór,

tüzifakereskedő.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm- és ruha kefék, fésük, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

müipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

A nagyé
sajá

hogyan arany-

Halá

aranyműves,
DEBRECZ

tartósságért é
Arany, ezüst

Arany-, ezü

óriás

Tört aranyat
áron veszek.

Me

az ősz

Női

Blou

mosó

SZA

Debr

Van s

közönség

koszo

rendezek

árban, hel

becsomago

Szép s

Bécs

Jana

elővirág üzl

69. sz

Kitu

Györ

Ezerjó

Rizling

Rizling

Me

fűszer-

100 kil

A nagyérdemű közönség
saját érdeke kívánja

hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra
szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

— Ki a —

tartósságért és finomságért kezességet vállal.
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban
óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi
áron veszek. — Vidéki megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legújabb

**Női divatkelmék,
Blouse selymek,**

remek kivitelű

mosó flanelek, velezek

SZABO LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Van szerencsém tisztelettel a n. é.
közönség tudomására adni, hogy

koszoru kiállítást

rendezek november 1-ére. Jutányos
árban, helyben és vidékre gondosan
becsomagolva szállítok.

Szép szobai növények.

Bécses megrendelését kérve,
teljes tisztelettel

Janatka Alajos,

elővirág üzlete keresk, iparkamara, Piacz u
69. sz. Frohner szálloda mellett.

Kitünő asztali bor

Györfly Aladár ur termése.

Ezerjó	30 kr.
Rizling	36 „
Rizling 4 éves	40 „

Kapható:

Merkli Ferencz

fűszer-, csemege- és bor kereskedésében
Füvészkert u 14

100 kilo vágott csertölgyfa 1 frt.

Senki se adjon

a sokféle elnevezésű petroleumra,
hanem győződjön meg, hogy a

legfinomabb
szagtalan
füstnélküli
nem robbanó

petroleumot

a legolcsóbban csakis

Fazekas Kálmán

festék- és petroleum üzletében Hatvan
utca 6. szám alatt szerezheti be.

Üzleti elvem: **Kicsiny haszon, nagy
forgalom.**

Telefon: 228.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, pékeket és
kenyérsütő asszonyokat, hogy a
nagyvárad

Adria gőzmalom

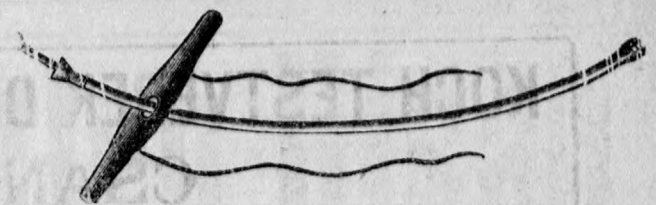
lisztjeinek kizárólagos eladását
megszereztem és örleményeit a
legolcsóbb napi árban árusítom.
Mivel ezen liszt igen **szép és
legjobb minőségű** és mert az
ezideig a Debreczenbe szállított
különbféle malmok lisztjeit úgy
erejére, mint fehérségére min-
denkor **felülmulja**, ennélfogva
mindenkinek bátran ajánlhatom.

Bécses pártfogásukat kérve
tisztelettel

Friedmann Lipót
Hatvan-utca 35.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Tessék meggyőződést szerezni!

Gyomorcsövek

legjobb minőségben marhabőrrel bevont rugóból, szájpe-
csekkel, szorító zsinorral és piszkafával **9 korona.**

Reisz Lipót Fianál Nagyszombat.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitünő eredménnyel kipróbálva marhánál,
lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu
gyökérből, ásványi és szerves anyagokból
összeállított táppor előnyei.

az „Animal“ táppor az állatok emésztését
hathatósan elősegíti

az „Animal“ táppor az állatok hizását
fokozza

az „Animal“ táppor az állatok munkabi-
rását fokozza

az „Animal“ táppor a tejképződést elő-
mozdítja.

az „Animal“ táppor az állatok csontkép-
ződését előmozdítja.

az „Animal“ táppor a gyapjuképződést
növeli és a szőr fényesedését elősegíti

az „Animal“ táppor a betegségek iránti
fogékonyságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mező-
gazdasági, vegyikísérleti állomásnál Bécsben
1903. febr. 19. 390 A szám és Dr. Szilágyi
Gyula műegyetemi magántanár és hites ke-
reskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903.
január, 7442. szám. — Sok ezer elismerő-
levél tanuskodik a kitünő hatásról. — 4000
kereskedőnél állandó raktár Austriában. Gyár-
tási engedély Bécsben 20.206/1904. szám.

Használati utasítás minden csomagban
mellékelve.

Egyedüli elárúsítás **Merkli Ferencz**
fűszer-, csemege- és bor kereskedésében,
Debreczen, Füvészkert-u. 14.

Végkiárulás.

Az üzlet teljes felosztatása miatt
hatóságilag engedélyezett

végkiárulás.

Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Női Ruha Szövetek 1 mtr 20 kr.-tól feljebb, Czérna Pique és
Velouz Barchetek 1 mtr 18 kr.-tól feljebb, Stefani Karton 1
mtr 20, Diana 1 mtr 27, Atlas Satén 1 mtr 30, Ruha Zefir 1 mtr
28, Selyem Batiszt 1 mtr 40, Himzett Moul 1 mtr 38. Szövött béles
és rövidárak, Selyem Cächemir és mosó fejkendők, Agyterítők,
Abrosz, női, férfi és gyermek téli keztyük, férfi Nyakkendők

Az áruk minden elfogadható áron

végkiárusítottaknak

Szifft Aladár, Piacz-utca 24. sz.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

KOCH TESTVÉREK Debreczen, Piacz-utcza 51. CSANAK-HÁZ.

FÉRFI-
FIU-

LEÁNY- és

GYERMEK RUHÁK

nagy választékban kaphatók

Olcsó

szigoruan

szabott

árak mellett

Koch Testvérek cégénél Debreczen, Piacz-u. 51. Csanak-ház.

Férfi télikabát	24-200 K-ig	00	Gyermek costum blous v. kabát alakban	8-28 K-ig
" öltöny	20-60 "	00	Gyermek télikabát	14-30 "
" átmeneti kabát	20-40 "	00	Fiu öltöny	12-32 "
" külön nadrág	20-18 "	00	Fiu télikabát	14-40 "

Kirakatainkban naponként ujdonságok szemlélhetők.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Énekórák. Egy énekművésznő, ki a debreczeni állandó színháznak fénykorában, annak első coloratur énekesnő tagja volt, s ki fővárosunkban is énekiskolát tartott jelenleg a tél folyamát Debreczenben tölti, több szabadórával rendelkezik és hajlandó mérsékelt díjazás mellett uricsaládok leányövéndékeinek énekleckéket adni. Bővebb felvilágosítás nyerhető Széchényi-utca 15 dik sz. a. lakásán.

Erős kerékpárt megvételre keresek. Ajánlatokat kérek Ótmalom-utca 4.

40 hold föld. a melyből 8 hold termő szőlő és gyümölcsös igen közel Debreczenhez, kitünő homok talaj örök áron eladó. Czím a kiadóban.

Temetkezést a legolcsóbb és szép kivitelben teljesít a „Polgári” temetkezési intézet Csapó-u. 28.

Borsy féle pemetefü cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i cukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Füszkereskedő segéd állást keres november 1-re. Czím, Nap-utca 23.

Kötszer felszerelést gyári előírás szerinti megvételre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó Simonffy-u. 15. sz. a.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czíme a kiadóban.

Vasajók építkezésből visszamaradt, olcsón eladó. Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Kardos László

Kossuth-utca 9.

Kész fehérneműk és pedig Barchent, siffon bugyogók, Barchent, siffon háló köntösök, Barchent, siffon szoknyák, flanell Garnitúrák, fésülködő pongyolák.

Nagy alkalmi ruhaszövet eladás!

A Goldstein és Gelberger csőd-tömeg egész ruhaszövet raktárát mintegy

15.000 métert

megvettünk és üzlethelyiségünkben (Piacz-utca, kistemplommal szemben) méterenként vagy végenként

minden elfogadható árban

elárusítjuk.

120 cm. széles divatkelme 1 méter 33 kr.

Wallerstein Fülöp Fiai

DEBRECZEN

Piacz-u. kistemplommal szemben.

Ritka alkalom!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az

Előnyömdámat

a legújabb divat szerinti mintákkal szereltem fel, ahol a legújabb minták, monogramok, czakkok, ingbetétek nagy választékban lesznek előrajzolva.

Kezdett és kész kézi munkák

külön osztályában a legdivatosabb hímzések, filetnec munkák, festések, goblinek vannak kiállítva a legolcsóbb szabott árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

A tavalyi

Petroleum forrás

megeredt

NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kence és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozonként 16 kr.

Cziczákat

nyak Boá és Muffokat kaptam a legolcsóbbtól a legfinomabbig és azokat igazán nagyon olcsón árulom. Minden 5 frtos vásárlásnál egy életnagyságu lénykép nagyobbitást adok 1 forint 50 krajczárért.

Mostan érkeztek

gyönyörű szép női koczkás és sima ruhaszövetek, barchettok, flanellok (Wellesz) olyan mintákban a milyen eddig egyetlen egy üzletben sem volt.

Maradék Áruház

Piacz-utca 19.

„Bika” szálloda mellett.

Minden olcsó és semmi sem drága.